

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2018. aasta määruse nr 129
 „Rahvastikuregistri turvaklass, täpne andmekoosseis ja
 andmeandjate kaupa nende üleantavate andmete loetelu“
 muutmise“ eelnõu seletuskiri
 Lisa
 Kooskõlastustabel

Asutus	Märkus	Kommentaar
Politsei- ja Piirivalveamet	<p>1. Eelnõu punktiga 11 täiendatakse määruse nr 129 § 27 punktiga 6 järgmises sõnastuses: punktis 1, 2 või 3 nimetatud dokumendi väljastaja teade viibimisõiguse olemasolu ja kehtivuse kohta.</p> <p>Kui kõnealuse punkti all mõeldakse elamisloa ja õiguse lõppemisest tulenevat viibimisõigust, mis hakkab kehtima pärast punktides 1 ja 2 nimetatud elamislubade ja -õiguste lõppemist, siis teeb PPA ettepaneku muuta sätte sõnastust järgmiselt: punktis 1 ja 2 nimetatud dokumendi kehtivuse lõppemisest tuleneva viibimisõiguse olemasolu ja selle kehtivuse teade.</p> <p>Euroopa Liidu kodanikel pärast elamisõiguse lõppemist ei kaasne täiendavalt elamisõiguse lõppemisest tulenevat viibimisõigust. Euroopa Liidu kodanikel on õigus Eestis viibida kehtiva reisidokumendi või isikutunnistuse alusel kuni kolm kuud pärast elamisõiguse lõppemist.</p>	<p>Märkustega arvestamine on Politsei- ja Piirivalveametist Marina Kadakuga (marina.kadak@politsei.ee) läbi räägitud.</p> <p>Märkusega arvestatud.</p>
	<p>2. Eelnõu punktiga 14 täiendatakse määruse nr 129 § 42 lõiget 1 punktiga 32: paragrahvi 27 punktis 1, 2 või 3 nimetatud dokumendi väljastaja teade viibimisõiguse olemasolu ja kehtivuse kohta. Eelnõu seletuskirja kohaselt annab PPA edaspidi RR-i andmeid ka</p>	<p>Märkusega arvestatud.</p>

	<p>välismaalase elamisloa või elamisõiguse või Euroopa Liidu kodaniku elamisõiguse väljastaja teade viibimisõiguse olemasolu ja kehtivuse kohta. Teade edastatakse RR-i, kui välismaalane viibib Eestis välismaalaste seaduse § 43 lõike 4 või 5 alusel, mille tõttu peab tal olema RR-i subjekti staatus samas lõikes sätestatud tähtaja saabumiseni (RRS-i § 38 lg 2). Eesmärk on tagada, et isiku staatus oleks RR-is õige. Juhime tähelepanu, et välismaalase elamisõiguse, s.o Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikme elamisõiguse lõppemisest tulenev viibimisõigus tuleneb Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 10 lg-st 2³, mille kohaselt perekonnaliikmel on õigus viibida Eestis järgneva 90 päeva jooksul alates elamisõiguse kehtivusaja lõppemise päevast arvates, kui tema elamisõigus lõppes tähtaja saabumisega. Euroopa Liidu kodanikel on aga Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 7 lg-st 1 õigus Eestis viibida kehtiva reisidokumendi või isikutunnistuse alusel ning eraldi nimetatud seadus neile elamisõiguse lõppemisest tulenevat viibimisõigust ette ei näe. PPA teeb ettepaneku muuta sõnastust ja jätta planeeritavast sätte sõnastustest välja punkt 3:</p> <p>paragrahvi 27 punktis 1 ja 2 nimetatud dokumendi kehtivuse lõppemisest tuleneva viibimisõiguse olemasolu ja selle kehtivuse teade. Samuti palume täiendada seletuskirja ning viidata Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 10 lg 2³</p>	
	<p>3. Eelnõu punktiga 14 täiendatakse määruse nr 129 § 42 lõiget 1 punktiga 33: e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandja teade e-residentsuse olemasolu ja kehtivuse kohta. Eelnõu seletuskirja kohaselt lisatakse teade PPA üleantavate andmete</p>	<p>Selgitatud.</p> <p>See muudatus eeldab RRS-i muutmist. Muutmissetpanek on võetud analüüsimiseks.</p>

	<p>loetellu, et tagada kooskõla määruse nr 129 § 25 punktis 3 sätestatud RR-i kantavate andmete loeteluga. PPA juhib tähelepanu, et e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljastamisel edastame RR-i rahvastikuregistri seaduse § 21 lg 1 punktides 1-6 ja 8 loetletud andmed, samuti § 22 lg 1 punkti 1 kohaselt andmed e-residendi digitaalse isikutunnistuse (isikut tõendav dokument) kohta: eresidendi digi-ID nr, väljaandmise kuupäev, väljastamise kuupäev ja kehtivuse lõpp. § 22 lg 1 punktis 9 sätestatud teadet e-residentsuse kohta me RR-i ei edasta, kuna seda asendab eelnimetatud andmekoosseis. Palume kaaluda rahvastikuregistriseaduse ning määruse nr 129 muutmist ja kõnealuse teate edastamise kohustuse kaotamist, kuna tegemist on sisutühja sättega.</p>	
<p>Andmekaitse Inspeksioon</p>	<p>Andmekaitse Inspeksioonil puuduvad märkused või tähelepanekud esitatud eelnõu osas.</p> <p>Küll aga peame vajalikuks juhtida tähelepanu rahvastikuregistri pidamise eesmärgile, mis on sätestatud rahvastikuregistri seaduse (§ s 4). Nimetatud sätte järgi on rahvastikuregistri eesmärgiks Eesti rahvastiku arvestuse pidamine, erinevatele asutustele ja isikutele neile seadusega pandud ülesannete täitmiseks usaldusväärse teabe kogumine ja sellele teabele juurdepääsu võimaldamine, õigustatud huvi korral teabe taaskasutamise võimaldamine ning välissuhtlemisseaduse alusel sõlmitud kokkulepete täitmine.</p> <p>Samas nähtub esitatud eelnõust, et rahvastikuregistri osaks on erinevad rakendused, mille puhul on küsitav,</p>	<p>Märkustega arvestamine on Andmekaitse Inspeksioonist Terje Enulaga (terje.enula@aki.ee) läbi räägitud.</p> <p>Kuna ettepanek ei puuduta seda eelnõu, siis võetakse RRS-i kohta tehtud ettepanek teadmiseks ja analüüsimiseks.</p>

	<p>kuivõrd on nendes rakendustes toimuv isikuandmete töötlemine kaetud eelnimetatud paragrahvis toodud andmekogu eesmärgiga. Näiteks andmeladu, kus eelnõu kohaselt hoitakse statistikaks ja analüüsiks vajalikke andmeid, mistõttu võib eeldada, et töötlemise eesmärgiks on andmete analüüs kas poliitikakujundamise, statistika vms eesmärgil.</p> <p>Samuti näiteks menetlustarkvara, mis võimaldab perekonnaseisuasutustel rahvastikuregistris menetleda perekonnasündmustega seotud avaldusi ja teha perekonnaseisutoimingu kohta perekonnaseisukandeid, kuid kas sellise tegevuse puhul on tegemist rahvastiku arvestuse pidamise või usaldusväärse teabe kogumise ja sellele juurdepääsu võimaldamise eesmärgil toimuva andmetöötlusega.</p> <p>Selgitame, et isikuandmete töötlemisel on andmetöötleja kohustatud järgima EL isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklis 5 toodud isikuandmete töötlemise põhimõtteid, milleks muu hulgas on seaduslikkuse, õigluse ja läbipaistvuse põhimõte. Selle põhimõtte järgi peab isikuandmete töötlemiseks olema alati seaduslik alus ning füüsilist isikut puudutavate isikuandmete kogumine, kasutamine, lugemine või muu töötlemine ja nende andmete töötlemise ulatus praegu või tulevikus peaks olema nende jaoks läbipaistev. Seega eeldab õiguspärane isikuandmete töötlemine, et see vastaks IKÜM artiklis 5 loetletud põhimõtetele ja IKÜM artiklist 6 tulenevale õiguslikule alusele.</p>	
--	--	--

	<p>Olukorras, kus andmekogus talletatakse isikuandmeid, saavad seaduslikkuse alusteks olla ennekõike avalikes huvides oleva ülesande täitmine (IKÜM artikkel 6 lõige 1 punkt e), aga teatuteatud juhtudel ka juriidilise kohustuse täitmine (IKÜM artikkel 6 lõige 1 punkt c). Siinjuures tuleb andmekogudes isikuandmete töötlemise reguleerimisel arvestada ka IKÜM artikkel 6 lõike 3 punktiga b, mille kohaselt tuleb punktides c ja e osutatud isikuandmete töötlemise alus kehtestada vastutava töötleja suhtes kohaldatava liikmesriigi õigusega ning samuti peab isikuandmete töötlemise eesmärk olema kindlaks määratud liikmesriigi õigusaktis. Isikuandmete töötlemise selge eesmärgi määratlemist nõuab ka EL põhiõiguste harta artikkel 8 lõige 2, mille järgi tuleb isikuandmeid töödelda asjakohaselt ning kindlaksmääratud eesmärkidel ja asjaomase isiku nõusolekul või muul seaduses ettenähtud õiguslikul alusel.</p> <p>Seadusliku aluse nõue tuleneb ka EV põhiseadusest, kui tegemist on põhiõiguste riivega. Igasugune isikuandmete töötlemine puudutab isiku põhiõigusi. Isikuandmete töötlemise kaudu riivatakse enamasti isiku õigust eraelu puutumatusele, mis on igaühele tagatud põhiseaduse §--s 26, ent asjassepuutuvaks võib osutuda ka §--s 19 sätestatud üldine vabadusõigus, millest on tuletatav isiku õigus informatsioonilisele enesemääramisele.</p> <p>Riigikohus on rõhutanud, et intensiivse riive korral ei ole piisav üldsõnaline riivet lubav seadusenorm, vaid olulisuse põhimõttest tulenevalt peab seadusandja</p>	
--	--	--

	<p>otsustama lubatava haldustegevuse sisu, ulatuse ja mahu. Sealjuures, mida intensiivsemalt isiku põhiõigusi riivatakse, seda täpsem peab olema selliseks riiveks alust andev regulatsioon.</p> <p>Andmekaitse Inspeksioon on andmekogude juhendis selgitanud, et andmekogu eesmärk peab olema seaduses sätestatud piisavalt konkreetselt, et annaks vastuse küsimusele, millisel eesmärgil ja milliste ülesannete täitmiseks andmekogu luuakse. Ilma selleta on raskendatud kontroll andmekogu pidamise õiguspärasuse ja isikuandmete töötlemise ulatuse üle.</p> <p>Kokkuvõtvalt soovitame vaadata üle RRS §--s4 toodud rahvastikuregistri pidamise eesmärk ning vajadusel täiendada paragrahvi selliselt, et isikuandmete töötlemise sisu ning ulatus oleks RRS-i lugejale arusaadav ja läbipaistev.</p>	
Justiitsministeerium	Märkusteta kooskõlastamine.	
Rahandusministeerium	Märkusteta kooskõlastamine.	
Välisministeerium	Märkusteta kooskõlastamine.	
Maa-amet	Märkusteta kooskõlastamine.	
Notarite Koda	Märkusteta kooskõlastamine	
Statistikaamet	Märkusteta kooskõlastamine	